

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 2003-2004

24 oktober 2003

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de Stabilisatie- en Associatieovereenkomst
tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds,
en de republiek Kroatië, anderzijds, de bijlagen I tot VIII, de protocollen 1 tot 6 en de slotakte,
ondertekend in Luxemburg op 29 oktober 2001**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Louis Bril**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, André Moreau, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Jan Roegiers.

Zie :

1827 (2003-2004)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government	4
I.1. Dubbel gemengd karakter van het verdrag	4
I.2. Grondslagen, doelstellingen en inhoud van de overeenkomst	4
I.3. Politieke en economische situatie in Kroatië	4
A. Meest recente politieke gegevens	4
B. Meest recente economische gegevens	5
C. Begin van de toetredingsonderhandelingen tot de Europese Unie	5
II. Algemene bespreking : vragen en opmerkingen	5
III. Algemene bespreking : antwoord van de minister	6
IV. Stemmingen	6
IV.1. Artikelsgewijze stemming	6
IV.2. Stemming over het geheel	6

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op 21 oktober 2003 het ontwerp van decreet tot instemming met de Europese associatie- en stabilisatieovereenkomst met de Kroatische republiek, na bespreking, bij unanimititeit aangenomen.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR MEVROUW PATRICIA CEYSENS, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID EN E-GOVERNMENT

I.1. Dubbel gemengd karakter van het verdrag

De minister opent haar uiteenzetting door erop te wijzen dat de voorliggende overeenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds en Kroatië anderzijds een 'dubbel gemengd' karakter heeft. Enerzijds heeft ze een gemengd karakter in de Europese rechtsorde, aangezien ze betrekking heeft op zowel exclusief communautaire aangelegenheden als op materies die onder de bevoegdheid van de lidstaten vallen. En anderzijds heeft ze ook naar Belgisch recht een gemengd karakter, omdat ze – naast federale aangelegenheden – ook een aantal bepalingen omvat die onder de bevoegdheid van de gemeenschappen (bijvoorbeeld cultuur en onderwijs) en de gewesten (bijvoorbeeld milieu) vallen.

I.2. Grondslagen, doelstellingen en inhoud van de overeenkomst

De minister wijst er verder op dat in 1997 officieel de regionale aanpak van de Europese Unie ten aanzien van de Balkan werd gelanceerd. In een mededeling van 26 mei 1999 over het stabilisatieproces in de Balkan legde de Europese Commissie daarna het kader vast voor een breed partnerschap met vijf landen uit de betrokken regio. Onderhandelingen zouden geopend worden wanneer een land aan bepaalde politieke en economische voorwaarden voldeed. Verder verklaarde de Europese Raad van Feire in juni 2000 dat alle landen van het stabilisatie- en associatieproces potentiële kandidaten voor EU-lidmaatschap zijn.

De minister somt daarna de doelstellingen en de centrale elementen op van de stabilisatie- en associatieovereenkomsten die de EU met de Balkanlanden sluit. Deze zijn met name : het tot stand

brengen van een politieke dialoog tussen de verdragspartijen ; de verbetering van de regionale samenwerking ; het vooruitzicht op het instellen van een vrijhandelszone met de Europese Gemeenschap over een periode van zes jaar ; bepalingen met betrekking tot het verkeer van werknemers en van kapitaal, de vestiging van ondernemingen en het dienstenverkeer ; het harmoniseren van de interne wetgeving, met name in de essentiële domeinen van de interne markt ; samenwerking op een groot aantal beleidsdomeinen, waaronder justitie, cultuur, onderwijs, toerisme, lokale en regionale ontwikkeling, milieu e.d.m. ; en (in institutioneel opzicht) de oprichting van een Associatie- en Stabilisatieraad, een Associatie- en Stabilisatiecomité en een Parlementair Comité (waarin vertegenwoordigers van het Europees Parlement en van het Parlement van Kroatië zullen zetelen).

Op 24 mei 2000 publiceerde de Europese Commissie een gunstig rapport met betrekking tot Kroatië. Op grond daarvan machtigde de Raad de Commissie op 20 november 2000 om onderhandelingen aan te knopen. Na een aantal onderhandelingsronden en technische bijeenkomsten werden de onderhandelingen op 11 mei 2001 in Zagreb afgerond. Drie dagen later werd de overeenkomst aldaar ook geparafeerd.

Bij de onderhandelingen met Kroatië werd het bestaande kader van de Stabilisatie- en Associatieovereenkomst met Macedonië in aanmerking genomen. De bepalingen van de beide overeenkomsten zijn dan ook grotendeels gelijklopend. Enkele onderdelen zijn aan de specifieke situatie van de betreffende landen aangepast.

I.3. Politieke en economische situatie in Kroatië

Aangezien een omstandige politieke en economische schets van het partnerland reeds werd opgenomen in de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet, wenst de minister haar verdere uiteenzetting te beperken tot het toevoegen van de meest recente gegevens en evoluties terzake.

A. Meest recente politieke gegevens

In politiek opzicht kan geconstateerd worden dat de betrekkingen tussen Kroatië en Servië-Montenegro langzaam maar zeker verbeteren. In september 2003 bracht de Kroatische president Mesic een bezoek aan Belgrado. Tijdens dat bezoek boden Mesic en zijn ambtsgenoot Marcovic elkaar over en weer hun verontschuldigen aan voor het leed

dat hun volkeren elkaar hebben aangedaan tijdens de oorlogen in voormalig Joegoslavië.

B. Meest recente economische gegevens

Op economisch gebied kan de regering Racan enkele positieve realisaties voorleggen, zoals een stabiele monetaire toestand, een terugkeer van de economische groei, een versnelde privatisering en de sluiting van overheidsbedrijven zonder toekomst.

De Kroatische handelsbalans is en blijft traditioneel echter deficitair. De tekorten worden gedeeltelijk gecompenseerd door transfers van Kroatische gastarbeiders in het buitenland en door het positieve effect van het toerisme. De marktmogelijkheden zijn reëel voor levensmiddelen, elektrische toestellen, bouwmaterialen en machines evenals in de wegenbouw en de toeristische sector. De minister voegt daaraan toe dat de Vlaamse uitvoer naar Kroatië sinds jaren in stijgende lijn gaat.

Een op 31 oktober 2001 in Brussel ondertekend verdrag tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) en Kroatië¹ werd goedgekeurd bij het Vlaams decreet van 4 april 2003. Het decreet in kwestie werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 6 mei 2003.

C. Begin van de toetredingsonderhandelingen tot de Europese Unie

In april 2003 gaven de EU-lidstaten hun akkoord voor het opstellen door de Europese Commissie van een advies over het Kroatisch lidmaatschap van de Europese Unie, hetgeen het formele begin vormt van een procedure voor toetreding. De EU legde daartoe alvast forse voorwaarden op, waarbij de handhaving van de mensenrechten vooraan staat.

Om al deze redenen verzoekt de minister de commissieleden dan ook om de voorliggende stabilisatie- en associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten enerzijds en de republiek Kroatië anderzijds te willen goedkeuren.

¹ Ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Kroatië inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 31 oktober 2001, *Parl. St. VI. Parl. 2002-2003*, nr. 1483/1-3.

II. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN

De heer Patrick Hostekint ziet zich opnieuw gedwongen om te constateren dat het hier nog maar eens om een door de EU onderhandeld verdrag gaat, hetgeen ipso facto betekent dat Vlaanderen hoegenaamd geen invloed heeft gehad op de totstandkoming ervan. Dit gegeven is niet nieuw en zal in de toekomst waarschijnlijk ook alleen nog maar toenemen in omvang. Het buitenlands beleid wordt immers meer en meer een Europese aangelegenheid, hetgeen op zich overigens per definitie ook geen slechte zaak hoeft te zijn.

Deze voortschrijdende Europeanisering van het buitenlands beleid belet echter niet dat Vlaanderen al sinds jaar en dag een eigen – weliswaar bescheiden – beleid voert ten aanzien van de landen van Centraal- en Oost-Europa. Dit beleid was prioritair gericht op de landen die het meest kans maakten op een min of meer spoedige toetreding tot de Europese Unie. Het heeft finaal dan ook geresulteerd in het afsluiten van exclusieve samenwerkingsakkoorden met de tien staten die in mei van 2004 tot de Unie zullen toetreden. Gelijksoortige samenwerkingsakkoorden werden trouwens ook gesloten met de twee landen die vooralsnog niet voldoen aan de toetredingscriteria, te weten Roemenië en Bulgarije.

Volgens de heer Hostekint vertoont dit Vlaams beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa echter wel een belangrijke “blinde vlek”. Op Slovenië na heeft men tot nog toe immers geen beleid van enige envergure gevoerd ten aanzien van de republieken van het voormalige Joegoslavië. Na de toetreding van de tien nieuwe EU-lidstaten, zou het voor Vlaanderen mogelijk moeten worden om zijn aandacht ook meer op deze ex-Joegoslavische republieken te gaan richten. De voorliggende Europese stabilisatie- en associatieovereenkomst kan daartoe zelfs een eerste aanzet en een goed kader vormen.

De heer Hostekint vraagt daarbij heel in het bijzonder aandacht voor de situatie in Kosovo, waar de oorlogen van ex-Joegoslavië in 1999 hun – hopelijk – finaal eindpunt kenden. Na de NAVO-interventie van dat jaar, wordt daar door de internationale gemeenschap met alle mogelijke middelen en langs alle mogelijke kanalen gewerkt aan vredesopbouw en aan een blijvende pacificatie.

Naar aanleiding van een ministeriële zending, waarop de heer Hostekint en een aantal andere leden van het Vlaams Parlement de toenmalige

Vlaamse buitenlandminister, de heer Paul Van Grembergen, mochten vergezellen, heeft hij ter plekke kunnen vaststellen dat er in Kosovo (vooral in vergelijking met een aantal andere ex-Joegoslavische republieken) heel wat potentialiteiten voorhanden zijn. Potentialiteiten waar overigens ook het Vlaamse bedrijfsleven en de Vlaamse uitvoer hun voordeel mee kunnen doen.

In politiek opzicht ligt de Kosovo-kwestie natuurlijk wel verre van eenvoudig. De respectieve stellingen lijken op het eerste gezicht zelfs totaal onverzoenbaar. De overgrote meerderheid van de Albanese Kosovaren is duidelijk gewonnen voor de volledige onafhankelijkheid. In Servië-Montenegro (waar Kosovo naar internationaal publiekrechtelijke normen formeel nog steeds deel van uitmaakt) daarentegen, gaat men er van uit dat Kosovo een onvervreemdbaar onderdeel van hun grondgebied moet blijven uitmaken.

De heer Hostekint maakt zich terzake geen illusies. De finale status van Kosovo zal in een ondoorzichting diplomatiek spel van geven en nemen uiteindelijk bepaald worden door de grootmachten. Dit belet echter niet dat er van Vlaamse kant uit, ook inspanningen kunnen worden geleverd die kunnen bijdragen tot het opbouwen van een vreedzame, democratische en goed bestuurd Kosovaarse samenleving. Voormalig Vlaams buitenlandminister Paul Van Grembergen had overigens drie regio's geselecteerd waarvoor Vlaanderen geld zou uittrekken om er via diverse NGO-projecten aan vredesopbouw te doen. Het ging daarbij meer bepaald om Noord-Ierland, Kosovo en Palestina.

Ondertussen is de heer Van Grembergen echter al lang geen Vlaams buitenlandminister meer. De betreffende portefeuille is sindsdien zelfs al door twee minister beheerd. In het licht van die opeenvolgende ministerwissels en rekening houdende met het feit dat Kosovo meer dan ooit nood heeft aan een blijvend engagement vanuit Europa en vanuit Vlaanderen, had de heer Hostekint van de minister dan ook graag vernomen of zij nog steeds achter de door de heer Van Grembergen ten aanzien van Kosovo aangegane initiatieven staat.

III. ALGEMENE BESPREKING : ANTWOORD VAN DE MINISTER

Desgevraagd kan de minister de heer Hostekint volledig gerust stellen. De diverse projecten rond conflictpreventie en heropbouw die in Kosovo met Vlaamse middelen werden opgestart, zullen worden voortgezet.

IV. STEMMINGEN

IV.1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van negen stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van negen stemmen.

IV.2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet "houdende instemming met de Stabilisatie- en Associatieovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de republiek Kroatië, anderzijds, de bijlagen I tot VIII, de protocollen 1 tot 6 en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 29 oktober 2001" ten slotte eveneens aangenomen bij unanimité van negen stemmen.

De verslaggever,

Louis BRIL

De waarnemend voorzitter,

Karim VAN OVERMEIRE
